

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the Former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

GOVOR

(Isključivo za medijsku upotrebu. Nije službeni dokument)

Haag, 24. septembar 2017.

Pozdravni govor predsjednika MKSJ-a, sudije Carmela Agiusa Posljednji Međunarodni otvoreni dan na MKSJ-u

Dame i gospodo,

Dobro jutro svima, ja sam sudija Carmel Agius, predsjednik Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju. Izuzetno mi je zadovoljstvo da Vam danas ukažem dobrodošlicu u našim prostorijama, gdje ćete moći da saznate o Međunarodnom sudu i radu koji ovdje obavljamo tokom posljednje 24 godine. Kao što Vam je možda poznato, ovo je posljednji put da MKSJ učestvuje u Međunarodnom otvorenom danu, zbog toga što će, 31. decembra ove godine, Međunarodni sud zatvoriti svoja vrata. Sretan sam, a i dirnut, što vidim da je tako mnogo Vas iskoristilo ovu posljednju priliku za posjetu MKSJ-u, kao i MMKS-u, koji će preuzeti sve rezidualne funkcije poslije našeg zatvaranja.

Kada je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1993. godine osnovao Međunarodni sud, sukob na Balkanu je još trajao. Iz tog i mnogih drugih razloga, MKSJ je predstavljao inovativnu i hrabru ideju; smion eksperiment kao reakcija na zločine koji su tada činjeni u bivšoj Jugoslaviji, te pokušaj međunarodne zajednice da nekako zaustavi taj sukob. U to vrijeme, ja sam bio sudija Ustavnog suda i Apelacionog suda na Malti i, kao i svi drugi na svijetu, bio sam šokiran tragičnim događajima na vijestima i stravičnim prizorima koji su emitovani iz tog regiona. Nisam mogao vjerovati da se, pedeset godina nakon što je Evropa prošla Holokaust, nevini civili ponovo raseljavaju i dehumanizuju, a životi besmisleno uništavaju.

Tada uopšte nisam mogao da zamislim - u stvari mislim da niko nije - kako će uspješan biti MKSJ, odnosno da ću nekoliko godina kasnije i sam tamo raditi. Zaista, nikada nisam zamišljao da će mi biti povjerena odgovornost i ukazana čast da zatvorim prvi međunarodni krivični sud modernog doba. A ipak, uprkos svim očekivanjima, rad Međunarodnog suda bio je pionirski i mnogo hvaljen. I eto me sada ovdje.

Tokom 24 godine djelovanja, mnogo toga se postiglo i doprinijelo, a bilo je i mnogih izazova i naučenih lekcija. Daću Vam jedan primjer. Kada je MKSJ osnovan, malo ljudi je moglo predvidjeti da će on nepovratno promijeniti pejisaž međunarodnog prava. Na primjer, to je bio prvi međunarodni sud na kojem je silovanje sankcionisano kao zločin protiv čovječnosti, a pomogao je i da se udahne novi život u koncepte međunarodnog humanitarnog prava - odnosno, prava koje reguliše oružani sukob i obezbjeđuje, između ostalog, zaštitu civila i ratnih zarobljenika. MKSJ je takođe bio prvi međunarodni sud koji je izrekao osuđujuću presudu za genocid u Evropi, budući da pravni concept genocida nije bio u potpunosti uspostavljen u vrijeme suđenja u Nirnbergu. Iskustva na MKSJ-u - kao i na njegovom sestrinskom tribunalu, Međunarodnom krivičnom sudu za Ruandu - takođe su bila od ključnog značaja prilikom kasnijeg osnivanja Međunarodnog krivičnog suda i doprinijela su razvoju i usponu jedne potpuno nove pravne oblasti: međunarodnog krivičnog prava.

www.icty.org

Follow the ICTY on [Facebook](#), [Twitter](#) and [YouTube](#)

Media Office/Communications Service

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-5210-; 512-5882; 512-5271

Za mene međutim - a to sam rekao ranije - najbitniji doprinos i naslijeđe Međunarodnog suda jeste njegova pionirska uloga u borbi protiv nekažnjivosti. Međunarodni sud je pokazao da je moguće pozvati na odgovornost izvršioce najtežih zločina i privesti ih pravdi, bez obzira na njihov položaj ili nivo. On je pokazao da su suđenja za genocid, ratne zločine i zločine protiv čovječnosti moguća u modernom dobu, te da niko nije imun od odgovornosti.

U novembru ove godine - za samo dva mjeseca - moje kolege u Žalbenom vijeću i ja donijecemo presudu u posljednjem i najvećem žalbenom postupku ikad, postupku u predmetu *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*. Takođe u novembru biće donesena presuda u posljednjem predmetu MKSJ-a u pretresnoj fazi *Tužilac protiv Ratka Mladića*. Mladić je bio pretposljednji bjegunac koji je uhapšen prebačen u pritvor Međunarodnog suda 2011. godine. Do tada, Mladić je bio na slobodi skoro 16 godina. Hapšenje posljednjeg bjegunca, Gorana Hadžića, manje od dva mjeseca poslije Mladićevog hapšenja, značilo je da su sve od 161 osobe koje je optužio Međunarodni sud privedene pravdi. To predstavlja veliku pobjedu za međunarodnu zajednicu i njenu opredijeljenost za okončanje nekažnjivosti.

Još mnogo stvari čini naslijeđe Međunarodnog suda, a o nekima od njih ćete danas čuti. Jedan značajan dio tog naslijeđa tiče se branilaca koji postupaju pred MKSJ-om. Kad je MKSJ započeo s radom, nisu postojali ni međunarodno udruženje krivičnih advokata ni relevantne mreže za podršku, nikakva konkretna obuka za međunarodne krivične advokate, te su uslijed toga izazovi s kojima su se suočavali naši prvi branioci bili ogromni. Stoga mi je posebno drago što nam se danas, po prvi put, pridružuje Udruženje branilaca. Iako odbrana nije službeni organ Međunarodnog suda, njihov rad je, naravno, od apsolutno temeljnog značaja za sposobnost Međunarodnog suda da obezbijedi pravična i efikasna suđenja i radujem se što ćete danas moći od njih da čujete o njihovom radu.

Takođe želim izraziti priznanje i zahvalnost mojim kolegama sudijama Alphonsu Orijeu i Christopheu Flüggueu, koji će govoriti o ulozi sudija, a biće i nekih uzbudljivih prezentacija o radu Tužilaštva od strane naše zamjenice tužioca Michelle Jarvis i šefa operativnog odjeljenja Tužilaštva Bob Reida. Moj šef Kabineta, Ana Cristina Rodríguez Pineda, upoznaće Vas s radom vijeća MKSJ-a, a, naravno, s nama su i naše uvažene kolege iz Mehanizma za međunarodne krivične sudove, predsjednik Theodor Meron i sekretar Olufemi Elias.

Moje kolege iz Odjela za komunikacije i Outreach programa MKSJ-a pripremile su impresivan program za današnji Otvoreni dan i htio bih im se zahvaliti na njihovom vrijednom radu i posvećenosti u osmišljavanju Vaših posjeta Međunarodnom sudu.

Ima nešto veoma posebno u vezi s činjenicom da je ovaj Međunarodni sud osnovan u Haagu - gradu koji ponosno i s pravom nosi naziv međunarodnog grada mira i pravde. MKSJ je sastavni dio ove tradicije i već mnogo godina s velikim zadovoljstvom učestvuje u Međunarodnom otvorenom danu, pri čemu svake godine imamo sve veće brojeve posjetilaca u našim prostorijama.

Ako se dobro sjećam, ideja za Međunarodni otvoreni dan u Haagu rođena je prije otprilike deset godina prilikom gradskih proslava Međunarodnog dana mira Ujedinjenih nacija, koji pada 21. septembra svake godine. U tom kontekstu, mnoge međunarodne organizacije smještene u Haagu odlučile su da otvore svoja vrata javnosti i omoguće uvid u njihove svakodnevne aktivnosti. Sasvim je prikladno da je MKSJ počeo da učestvuje u ovom godišnjem događaju, zato što ima mandat ne samo da sudi osobama najodgovornijim za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena u bivšoj Jugoslaviji od 1991., nego i da doprinese obnovi i održavanju mira u regionu.

Težište ovogodišnjeg Međunarodnog dana pravde je na solidarnosti s izbjeglicama i migrantima. Na dan kao što je ovaj, ne mogu a da ne mislim o mjestima poput Sirije i o tome da, dok mi zatvaramo naša vrata, još mnogo više mora da se učini kako bi se obezbijedili mir i pravda u današnjem svijetu. Stoga moramo biti svjesni da je rad MKSJ-a bio samo jedan mali

korak na putu ka pravdi i odgovornosti za zločine protiv čovječnosti, ratne zločine i zločin genocida, te da još mnogo više mora da se učini širom svijeta, ako hoćemo da obezbijedimo da bitka protiv nekažnjivosti bude dobijena.

Na kraju, želio bih Vam se svima zahvaliti za to što ste nam se danas pridružili za posljednji Otvoreni dan na MKSJ-u. Veoma sam ponosan na ono što je MKSJ postigao od 1993. i veoma se nadam da ćete uživati u Vašoj posjeti ovoj istorijskoj ustanovi. Ostavljam Vas sada u sposobnim rukama mog cijenjenog kolege, sudije Theodora Merona, predsjednika Mehanizma.

****